

Jaarrekening 2017

Gemeente Koggenland

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Overzicht baten en lasten	4
3	Analyse rekeningresultaat	5
4	Overzicht vrije dekkingsmiddelen	6
5	Mutaties reserves per programma	7
6	Overzicht incidentele lasten en baten	8
7	Emu- saldo 2017	12
8	Balans.....	13
8.1	Toelichting op de balans	16
8.1.1	Activa	16
8.1.2	Passiva	26
8.2	Grondslagen van de waardering en resultaatbepaling	35
9	SISA Bijlage	40
10	Verklaring van de Accountant	42

1 Inleiding

In de jaarrekening 2017 hebben we alle financiële overzichten opgenomen. Hieronder verstaan we:

- Het overzicht van de baten en lasten
- Een overzicht van het rekeningresultaat en de analyse
- Een overzicht van de vrije dekkingsmiddelen
- Een overzicht van de mutaties in de reserves per programma
- Een overzicht van de incidentele baten en lasten
- Een berekening van het EMU saldo

Daarnaast vallen de balans, de toelichting op balans en de Sisa bijlage onder de jaarrekening 2017.

2 Overzicht baten en lasten

In de diverse programma's hebben wij u een overzicht gegeven van de begrote en werkelijke cijfers per programma en onderverdeeld in beleidstaken. Onderstaand geven wij u een overzicht van de resultaten per programma, onderverdeeld in lasten en baten. Dit leidt tot het rekeningresultaat. Het overzicht ziet er als volgt uit:

Wat heeft het gekost?

Omschrijving	Rekening 2016		Primaire begroting 2017		Begroting 2017 na wijziging		Rekening 2017	
		Voordeel Nadeel		Voordeel Nadeel		Voordeel Nadeel		Voordeel Nadeel
Lasten:								
Dienstverlening en bestuur	€ 18.235.023		€ 20.453.763		€ 20.912.835		€ 19.486.463	
Welzijn en zorg	€ 16.606.889		€ 16.324.560		€ 17.225.912		€ 16.612.860	
Wonen en ondernemen	€ 15.467.876		€ 13.927.112		€ 14.175.391		€ 13.531.217	
Totaal lasten:	€ 50.309.788	N	€ 50.705.435	N	€ 52.314.138	N	€ 49.630.540	N
Baten:								
Dienstverlening en bestuur	€ 39.027.308		€ 39.497.502		€ 39.884.174		€ 38.546.692	
Welzijn en zorg	€ 3.645.122		€ 3.410.840		€ 3.845.641		€ 4.107.473	
Wonen en ondernemen	€ 8.211.051		€ 7.451.622		€ 7.693.478		€ 7.650.589	
Totaal baten:	€ 50.883.481	V	€ 50.359.964	V	€ 51.423.293	V	€ 50.304.754	V
Resultaat voor bestemming	€ 573.693	V	€ 345.471	N	€ 890.845	N	€ 674.213	V
Uitgaven / bijdragen aan reserves	€ 1.651.917	N	€ 526.819	N	€ 812.674	N	€ 1.055.013	N
Inkomsten / bijdragen van reserves	€ 2.295.436	V	€ 757.944	V	€ 1.703.519	V	€ 2.638.160	V
Mutaties reserves	€ 643.519	N	€ 231.125	V	€ 890.845	V	€ 1.583.147	V
Voordelig saldo na bestemming	€ 1.217.212	V	€ 114.346	N	€ -		€ 2.257.360	V

3 Analyse rekeningresultaat

Onderstaand geven wij een cijfermatige toelichting op het positieve resultaat van € 2.257.360. Voor een beleidsmatige toelichting en overige voor- en nadelen verwijzen wij u naar de toelichting per programma. Het resultaat bestaat in hoofdlijnen uit de volgende onderdelen:

	Algemene dienst	grondbedrijf	woningbedrijf	totaal
Resultaat voor bestemming	€ 48.219 N	€ 259.094 N	€ 981.526 V	€ 674.213 V
mutaties reserves	€ 1.324.053 V	€ 259.094 V	€ -	€ 1.583.147 V
resultaat na bestemming	€ 1.275.834 V	€ (0) V	€ 981.526 V	€ 2.257.360 V

In hoofdlijnen bestaat het resultaat uit de volgende voordelen:

- Resultaat woningbedrijf € 981.500, dit resultaat komt met name door de verkoop van 10 woningen.
- Voordeel op bedrijfsvoering € 448.000, dit bestaat grotendeels uit:
 - Voordeel op voormalig personeel van € 172.000 als gevolg van pensionering, einde wachtgeld/WWV en UWV gelden.
 - Minder automatiseringskosten € 184.000. Vanwege uitstel projecten door het regionaal programma Harmonisatie applicatielandschap. Voorgesteld wordt om € 96.000 via resultaatbestemming 2017 te reserveren voor de extra uitgaven in 2018 en volgende jaren.
- Afwikkeling provinciale subsidie in verband met Dorpsstraat 65-67 te Obdam € 167.000 nadeel.
- Voordeel leges omgevingsvergunningen € 154.000 als gevolg van verhoogde bouwactiviteiten in 2017.
- Verkopen openbaar groen en verhuur van nog niet in exploitatie genomen gronden (in totaal een voordeel van € 148.000).
- Sociaal Domein nieuwe taken jeugd en WMO een tekort van per saldo € 35.000. Dit is gedekt uit de reserve sociaal deelfonds. De verwachting is dat er een stijgende lijn in de uitgaven komt.
- WMO huishoudelijke hulp, vervoer en PGB voordeel van € 290.000. Voorgesteld wordt om dit via de resultaatbestemming 2017 toe te voegen aan de reserve sociaal deelfonds.
- Voordeel op de post leerlingenvervoer van totaal € 115.000. Als gevolg van een wijziging in de vervoerscontracten zijn de kosten lager dan begroot.
- Bijzondere bijstand, overschrijding budget van € 100.000. De begroting 2018 is al bijgesteld in verband met het speerpunt verhoging inkomensgrens.
- Het grondbedrijf laat een negatief resultaat voor bestemming zien, dit komt door de locatie Langereis, waarvoor een verliesvoorziening is gevormd. Voor de locatie Langereis is besloten om minder grond uit te geven voor vrijstaande woningen.

4 Overzicht vrije dekkingsmiddelen

Overzicht vrije dekkingsmiddelen 2016 - 2017						
Omschrijving	Rekening 2016		Primaire begroting 2017		Begroting 2017 na wijziging	
OZB gebruikers	€	300.019	€	452.862	€	382.862
OZB eigenaren	€	2.196.491	€	2.531.745	€	2.529.234
dividend	€	179.909	€	244.500	€	180.307
forensenbelasting	€	64.752	€	86.828	€	98.663
gemeentefonds	€	16.948.129	€	15.025.520	€	15.586.821
budget onvoorzien	€	-	€	45.000	€	18.000-
Totaal	€	19.689.300	€	18.386.455	€	18.752.256
	€	18.786.617				

5 Mutaties reserves per programma

Toevoegingen aan en onttrekking van de reserves

Programma	primaire begroting 2017			begroting 2017 na wijziging			rekening 2017		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Dienstverlening en Bestuur									
bestuur	€ 90.000		€ 90.000	€ 527.000		€ 527.000	€ 208.658	€ 2.500	€ 206.158
bedrijfsvoering			€ -	€ 100.000		€ 100.000	€ 57.695		€ 57.695
burgerzaken			€ -			€ -			€ -
dekkingsmiddelen	€ 400.764	€ 526.819	€ -126.055	€ 347.328	€ 526.819	€ -179.491	€ 910.804		€ 910.804
openbare orde ca.			€ -			€ -			€ -
	€ 490.764	€ 526.819	€ -36.055	€ 974.328	€ 526.819	€ 447.509	€ 1.177.158	€ 2.500	€ 1.174.658
Welzijn en Zorg									
inkomensvoorzieningen			€ -			€ -			€ -
Jeugd 0 - 23 jaar			€ -	€ 114.312	€ 74.000	€ 40.312	€ 922.912	€ 139.151	€ 783.761
kunst, cultuur ca.			€ -	€ 30.000		€ 30.000	€ -		€ -
sport, recreatie ca.			€ -	€ 63.397		€ 63.397	€ 105.209		€ 105.209
zorg en voorzieningen	€ 95.180		€ 95.180	€ 349.482	€ 70.000	€ 279.482	€ 49.035	€ 771.507	€ -722.472
	€ 95.180	€ -	€ 95.180	€ 557.191	€ 144.000	€ 413.191	€ 1.077.155	€ 910.658	€ 166.498
Wonen en Ondernemen									
omgevingstaken	€ 22.000		€ 22.000	€ 22.000	€ 141.855	€ -119.855	€ 50.602	€ 141.856	€ -91.254
openbare ruimte	€ 150.000		€ 150.000	€ 150.000		€ 150.000	€ 74.151		€ 74.151
economie en toerisme			€ -			€ -			€ -
woningbedrijf			€ -			€ -			€ -
grondbedrijf			€ -			€ -	€ 259.094		€ 259.094
	€ 172.000	€ -	€ 172.000	€ 172.000	€ 141.855	€ 30.145	€ 383.847	€ 141.856	€ 241.991
totaal programma's									
	€ 757.944	€ 526.819	€ 231.125	€ 1.703.519	€ 812.674	€ 890.845	€ 2.638.160	€ 1.055.013	€ 1.583.147

6 Overzicht incidentele lasten en baten

omschrijving	exploitatie		Investerings					
	lasten	baten	lasten	baten				
Programma Dienstverlening & Bestuur								
Bestuur								
Hostmanship dienstverlening	€	41.734						
Kookboek 10 jaar Koggenland	€	42.683						
Ondersteuning Inkoop/Aanbesteding			€	21.023				
Algemene verordening gegevensbescherming			€	79.907				
Plan van aanpak dienstverlening			€	9.210				
Samenwerking KOM			€	2.145	€	2.500		
	€	41.734	€	-	€	112.285	€	2.500
Bedrijfsvoering								
Harmonisatie applicatielandschap			€	57.695				
SSC DeSom resultaat 2016			€	15.300				
Eindheffing werkkostenregeling	€	16.735						
	€	16.735	€	15.300	€	57.695	€	-
Algemene dekkingsmiddelen								
Kosten uitvoering btw onderzoek	€	25.319						
Voorziening provinciale subsidies	€	166.709						
Lastenverlichting via lagere belastingheffing 2017			€	-656.438				
	€	192.028	€	-656.438	€	-	€	-
Openbare orde en veiligheid								
Veiligheidsregio looncompensatie 2016 en 2017	€	37.613						
	€	37.613	€	-	€	-	€	-
totaal programma	€	288.110	€	-641.138	€	169.980	€	2.500

Programma Welzijn & Zorg**Inkomensvoorzieningen**

kinderkoggenfonds
vangnetuitkering 2017
inhuur project vergunninghouders
bijdrage COA over 2016

Jeugd 0-23 jaar

Plan van aanpak jeugd op straat
leerlingenvervoer 2016

Sport, recreatie & sportaccommodaties

Subsidie vervanging dakbedekking RK EDO
Opwaarderen rec. Vaarroute
Investeringssubsidie TV Obdam
Realisatie opslag Ijsclub
Subsidie riolering kruipruimte RK EDO
Investeringssubsidie skeeler St Koggenwaard

Zorg & voorzieningen

vergoeding gem. Hoorn beschermd wonen
WMO steunpunten 2016 (teveel opgenomen)
transformatiebudget 2016

totaal programma

exploitatie	
lasten	baten
€ 27.864	€ 255.274
€ 53.000	€ 30.000
€ 80.864	€ 285.274
	€ 22.265
€ -	€ 22.265
	€ 32.000
	€ 24.000
€ -	€ 56.000
€ 80.864	€ 363.539

Investeringen	
lasten	baten
€ -	€ -
€ 64.029	
€ 64.029	€ -
€ 39.626	
€ 2.185	
€ -	
€ 5.000	
€ -	
€ 20.000	
€ 66.811	€ -
€ 49.035	
€ 49.035	€ -
€ 179.875	€ -

omschrijving	exploitatie		Investerings	
	lasten	baten	lasten	baten
Programma Wonen & Ondernemen				
Omgevingstaken				
Stuatuurschets West-Friesland			€	950
voorbereidingskrediet de tuinen Ursem			€	29.343
Uitvoering milieu/ Div. projectplan		€	32.639	
Handhaving/ Opbrengst dwangsommen	€	1.815	€	1.682
Handhaving/ Incassokosten			€	172.290
Leges omgevingsvergunning/ verhoogde bouwactiviteiten			€	30.293
	€	1.815	€	206.611
			€	-
Woningbedrijf				
Boekwinst verkoop woningen		€	981.526	
	€	-	€	981.526
			€	-
			€	-
Openbare ruimte				
Parkeerplaatsen Winkelcentrum Obdam			€	72.002
Verkeersveilige schoolomgevingen			€	2.153
Straatwerk t.b.v. doe-team Berhout Groen			€	-
Groenwerk Berkhout doe team			€	7.500
Openbaar groen/verkoop onroerende goederen		€	67.240	
	€	-	€	67.240
			€	81.655
			€	-
Grondbedrijf				
Voorbereiding de Tuinen			€	20.309
Verlies Langereis	€	251.000		
	€	251.000	€	-
			€	20.309
			€	-
totaal programma	€	252.815	€	1.255.377
	€	252.815	€	1.255.377
			€	132.257
			€	-
Saldo mutaties voor bestemming	€	621.789	€	977.778
	€	621.789	€	977.778
			€	482.112
			€	2.500

stortingen in reserves

Samenwerking KOM
 Lastenverlichting dekking vanuit de algemene reserve
 Verlies Langereis
 saldo van de stortingen

Onttrekkingen uit reserves

uitname plan van aanpak dienstverlening
 uitname ondersteuning inkoop/aanbesteding
 uitname alg.verord.gegevensbescherming
 uitname samenwerking KOM gemeenten
 Uitname harmonisatie applicatielandschap
 Uitname plan van aanpak jeugd op straat
 Uitname subsidie vervanging dakbedekking RK EDO
 Uitname opwaarderen rec. Vaarroute
 Uitname structuurschets West-Friesland
 Uitname voorbereidingskrediet de tuinen Ursem
 Uitname parkeerplaatsen Winkelcentrum Obdam
 Uitname verkeersveilige schoolomgevingen
 Uitname transformatiebudget 2016
 Uitname voorbereiding de Tuinen
 Investeringssubsidie TV Obdam
 Realisatie opslag Ijsclub
 Subsidie riolering kruipruimte RK EDO
 Investeringssubsidie skeeler St Koggenwaard
 Straatwerk t.b.v. doe-team Berkhout Groen
 Groenwerk Berkhout doe team

exploitatie	
lasten	baten
	€ 656.438
	€ 251.000
€ -	€ 907.438

Investerings	
lasten	baten
	€ -2.500
€ -	€ -2.500

	€ 9.210		
	€ 21.023		
	€ 79.907		
	€ 2.146		
	€ 57.695		
	€ 64.029		
	€ 39.626		
	€ 2.185		
	€ 950		
	€ 29.343		
	€ 72.002		
	€ 2.153		
	€ 49.035		
	€ 20.309		
	€ -		
	€ 5.000		
	€ -		
	€ 20.000		
	€ -		
	€ 7.500		
€ -	€ -	€ 482.112	€ -

Saldo mutaties na bestemming

€ 621.789	€ 1.885.216
-----------	-------------

€ -0	€ -
------	-----

7 Emu- saldo 2017

omschrijving	primaire begroting 2017	begroting 2017 na wijziging	rekening 2017
1. exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (bbv. Art 17c)	€ -345	€ -891	€ 674
2. afschrijvingen ten laste van de exploitatie	€ 2.874	€ 2.878	€ 2.665
3. bruto dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van voorzieningen ten bate van de exploitatie	€ 146	€ 800	€ 1.507
4. Investerings in vaste activa die op de balans worden geactiveerd	€ 265	€ 432	€ 763
5 & 6 niet opgenomen, niet van toepassing voor de gemeente Koggenland	€ -	€ -	-
7. Aankoop van gronden en de uitgaven aan bouw- en woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet in de exploitatie staan)	€ 811	€ 811	€ 310
8. baten bouwgrondexploitatie voor zover niet op de exploitatie verantwoord	€ 1.338	€ 1.338	€ 1.338
9 Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	€ -	€ 2.175	€ 1.676
11. verkoop effecten c.q. aandelen	€ -	€ -	-
	<u>€ 2.936</u>	<u>€ 5.057</u>	<u>€ 6.786</u>

Het Emu saldo dient op grond van de nieuwe BBV regels opgenomen te worden in de begroting en jaarrekening. Het Emu- saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Het cijfer onderaan de streep geeft aan dat er een overschot aan Emu saldo is bij Gemeente Koggenland.

ACTIVA (bedragen x € 1.000)	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Vaste activa		
<u>Materiële vaste activa</u>		
Gronden en terreinen	€ 5.773	€ 5.773
Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding vd kosten een heffing kan worden geheven	€ 1.981	€ 2.159
Investerings met een economisch nut overig	€ 54.945	€ 56.750
Investerings in openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	€ 64	€ -
<u>Financiële vaste activa</u>		
Kapitaalverstrekkingen aan: gemeenschappelijke regelingen / deelnemingen	€ 117	€ 117
Overige langlopende geldleningen u/g	€ 2.632	€ 2.681
Bijdrage aan activa van derden		
TOTAAL VASTE ACTIVA	€ 65.512	€ 67.480
Vlottende activa		
<u>Voorraden</u>		
Grond en hulpstoffen:		
Niet in exploitatie genomen gronden	€ -	€ -
onderhanden werk, gronden in exploitatie	€ 653-	€ 359
onderhanden werk, overig	€ 4-	€ 4-
<u>Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar</u>		
Vordering op openbare lichamen	€ 327	€ 1.986
Overige vorderingen	€ 764	€ 943
Uitzettingen in rijks schatkist	€ 5.960	€ 6.653
<u>Liquide middelen</u>		
Kassaldi	€ 2	€ 5
Banksaldi	€ 283	€ 742
<u>Overlopende activa</u>	€ 5.128	€ 1.554
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	€ 11.806	€ 12.239
TOTAAL GENERAAL	€ 77.319	€ 79.719

PASSIVA (bedragen x € 1.000)	Ultimo 2017	Ultimo 2016
Vaste passiva		
<u>Eigen vermogen</u>		
Algemene reserve	€ 37.323	€ 31.913
Overige bestemmingsreserves	€ 7.566	€ 13.358
Resultaat algemene dienst na bestemming	€ 1.276	€ 1.171
Resultaat woningbedrijf	€ 982	€ 46
<u>Voorzieningen</u>		
Onderhoudsvoorzieningen	€ 15.673	€ 15.390
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	€ 60	€ 61
<u>Vaste schulden met een looptijd > 1 jaar</u>		
Onderhandse geldleningen van:		
Binnenlandse banken	€ 8.288	€ 10.314
Waarborgsommen	€ 310	€ 249
TOTAAL VASTE PASSIVA	€ 71.478	€ 72.500
Vlottende passiva		
<u>Netto vlottende schuld looptijd < 1 jaar</u>		
Banksaldi	€ 172	€ 488
Overige schulden	€ 1.155	€ 1.685
<u>Overlopende passiva</u>	€ 4.514	€ 5.045
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	€ 5.841	€ 7.218
TOTAAL GENERAAL	€ 77.319	€ 79.719
Gewaarborgde geldleningen	€ 11.022	€ 12.323
Garantstellingen	€ 1.709	€ 2.536

8.1 Toelichting op de balans

8.1.1 Activa

Vaste activa

De vaste activa bestaan uit de immateriële vaste activa, materiele vaste activa en de financiële vaste activa. Per onderdeel lichtten we de opvallende wijzigingen toe. De immateriële vaste activa bestaan uit de kosten voor onderzoek en ontwikkeling. Onder bepaalde voorwaarden mogen deze geactiveerd worden. Er zijn in 2017 geen immateriële vaste activa die aan deze voorwaarden voldoen.

De materiele vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

VASTE ACTIVA	Boekwaarde 1-1-2017	Investerings	desinvest- eringen	afschrijving	Boekwaarde 31-12-2017
<u>Materiële vaste activa</u>					
Gronden en terreinen	€ 5.773.467	€ -	€ -	€ -	€ 5.773.467
Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding vd kosten een heffing kan worden geheven	€ 2.158.583	€ -	€ -	€ 177.857	€ 1.980.726
Investerings met een economisch nut overig	€ 56.750.143	€ 1.531.390	€ 849.297	€ 2.486.855	€ 54.945.381
Investerings in openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	€ -	€ 99.549	€ 35.280	€ -	€ 64.269
	€ 64.682.191	€ 1.630.939	€ 884.577	€ 2.664.712	€ 62.763.842

De specificatie hiervan ziet er als volgt uit:

Materiele vaste activa	Boekwaarde 1-1-2017	Investerings	desinvest- eringen	afschrijving	Boekwaarde 31-12-2017
<u>Gronden en terreinen</u>					
Tuindersweijde	€ 1.568.150	€ -	€ -	€ -	€ 1.568.150
Overige gronden	€ 1.408.527	€ -	€ -	€ -	€ 1.408.527
Gronden algemeen	€ 2.040.362	€ -	€ -	€ -	€ 2.040.362
Gronden Koelemeij	€ 756.428	€ -	€ -	€ -	€ 756.428
	€ 5.773.467	€ -	€ -	€ -	€ 5.773.467
<u>Investerings met economisch nut waarvoor heffing kan worden geheven</u>					
Hondenoverlast	€ 14.793	€ -	€ -	€ 3.698	€ 11.095
Riolering	€ 2.129.755	€ -	€ -	€ 173.156	€ 1.956.599
Begraafplaatsen	€ 14.035	€ -	€ -	€ 1.002	€ 13.032
	€ 2.158.583	€ -	€ -	€ 177.857	€ 1.980.726
<u>Investerings met een economisch nut overig</u>					
Woonruimten	€ 32.923.355	€ 1.270.457	€ 849.297	€ 909.963	€ 32.434.553
Bedrijfsgebouwen	€ 19.421.059	€ 18.556	€ -	€ 982.120	€ 18.457.496
Vervoersmiddelen	€ 43.953	€ -	€ -	€ 28.891	€ 15.061
Machines, apparaten en installaties	€ 2.132.815	€ 82.366	€ -	€ 199.262	€ 2.015.919
Overige materiële vaste activa	€ 2.228.960	€ 160.010	€ -	€ 366.619	€ 2.022.352
	€ 56.750.143	€ 1.531.390	€ 849.297	€ 2.486.855	€ 54.945.381

De specificatie van de woonruimten ziet er als volgt uit:

Woonruimten	Boekwaarde 1-1-2017	investeringen	desinvest- eringen	afschrijving	Boekwaarde 31-12-2017
Activa woningbedrijf	€ 27.562.835	€ 1.138.451	€ 671.580	€ 909.963	€ 27.119.743
Grondwaarde	€ 5.360.520	€ 132.007	€ 177.717		€ 5.314.810
	€ 32.923.355	€ 1.270.457	€ 849.297	€ 909.963	€ 32.434.553

Toename in investeringen woningbedrijf bestaan uit:

	bedrag
Oliesloot	€ 1.051.257
Notengaard	€ 102.007
Bavohof	€ 16.567
Renovatie Beemsterboerstraat	€ 45.097
Renovatie Tulpstraat	€ 55.529
	€ 1.270.457

- De desinvesteringen woningbedrijf bestaan uit de verkoop van 10 woningen en een overboeking van woningen in aanbouw naar woningen in exploitatie (Oliesloot).
- Investering in openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut bestaat uit het trottoir het Gors in Ursem. De desinvestering is de provinciale bijdrage voor dit project.
- Investeringen bedrijfsgebouwen bestaat uit het voorbereidingskrediet scholenbouw Avenhorn- de Goorn.
- Investeringen machines, apparaten en installaties bestaat uit machines voor de buitendienst

Investeringen overige materiele vaste activa:

	bedrag
Verlichting trainingsveld Apollo	€ 45.900
Automatisering	€ 114.110
	€ 160.010

De financiële activa zijn als volgt onderverdeeld:

VASTE ACTIVA	Boekwaarde 1-1-2017	Investerings	desinvest- eringen	afschrijving/ aflossing	Boekwaarde 31-12-2017
<u>Financiële vaste activa</u>					
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	€ 116.665	€ -	€ -	€ -	€ 116.665
Overige langlopende geldleningen	€ 2.681.117	€ -	€ -	€ -	€ 2.681.117
	€ 2.797.782	€ -	€ -	€ -	€ 2.797.782

Het verloop van de financiële vaste activa ziet er als volgt uit:

Financiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2017	Investerings	desinvest- eringen	afschrijving/ aflossing	Boekwaarde 31-12-2017
<u>Kapitaalvestrekking aan deelnemingen</u>					
Aandelen GKNH/Alliander	€ 45.378	€ -	€ -	€ -	€ 45.378
Aandelen ontwikkelingsbedrijf N.H.N	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ 1.000
Aandelen BNG	€ 70.287	€ -	€ -	€ -	€ 70.287
	€ 116.665	€ -	€ -	€ -	€ 116.665
<u>Overige langlopende geldleningen</u>					
Stimuleringsfonds koopwoningen	€ 2.313.445	€ -	€ -	€ -	€ 2.313.445
Duurzaamheidsmaatregelen	€ 367.672	€ -	€ -	€ 49.251	€ 318.421
	€ 2.681.117	€ -	€ -	€ 49.251	€ 2.631.866

Aandelen GKNH/Alliander

De aandelen zijn in 2017 overgedragen aan de aan de aandeelhouders. Koggenland heeft 125.049 aandelen Alliander. De waarde van deze aandelen zijn opgenomen op de balans.

Vlottende activa

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden bestaan uit niet in exploitatie genomen gronden en bouwgronden in exploitatie (onderhanden werk). Het totaal overzicht van de voorraden ziet er als volgt uit:

VLOTTENDE ACTIVA	Boekwaarde 1-1-2017	Investerings/ kosten	Opbrengsten	Resultaat/ winstneming	Boekwaarde 31-12-2017
<u>Vorraden</u>					
Onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	€ 358.796	€ 302.212	€ 1.313.709	€ -	€ 652.701-
Onderhanden werk, overig	€ 4.263-	€ -	€ -	€ -	€ 4.263-
	€ 354.533	€ 302.212	€ 1.313.709	€ -	€ 656.964-

De voorraden gronden zijn als volgt gespecificeerd:

Vorraden	Boekwaarde 1-1-2017	Investerings/ kosten	Opbrengsten	overboeking naar MVA	Boekwaarde 31-12-2017
<u>Onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie</u>					
Lijsbeth Tijs	€ 856.269-	€ 115.841	€ 699.070	€ -	€ 1.439.498-
Hofland II	€ 934.351-	€ 46.606	€ 226.424	€ -	€ 1.114.169-
Buitenplaats de Burgh	€ 1.839.114	€ 128.668	€ 388.215	€ -	€ 1.579.567
locatie Langereis	€ 310.302	€ 11.097	€ -	€ -	€ 321.399
	€ 358.796	€ 302.212	€ 1.313.709	€ -	€ 652.701-
<u>Onderhanden werk, overig</u>					
Parkeerplaatsen De Goorn	€ 4.263-	€ -	€ -	€ -	€ 4.263-
	€ 4.263-	€ -	€ -	€ -	€ 4.263-

Hieronder is een overzicht weergegeven van het te verwachten eindresultaat en de looptijd van de in exploitatie genomen gronden. Meer informatie over de bouwgrondexploitaties vindt u terug in de paragraaf grondbedrijf.

	Boekwaarde 31-12-2017	Nog te maken kosten	te verwachten opbrengsten	Verwacht resultaat	Verwachte einddatum
Lijsbeth Tijs	€ 1.439.498-	€ 1.378.523	€ 2.759.250	€ 2.820.225-	2020
Hofland II	€ 1.114.169-	€ 509.345	€ 2.029.680	€ 2.634.504-	2020
Buitenplaats de Burgh	€ 1.579.567	€ 212.971	€ 3.322.328	€ 1.529.790-	2023
Locatie Langereis	€ 321.399	€ 95.727	€ 203.375	€ 213.751	2018
	€ 652.701-	€ 2.196.566	€ 8.314.633	€ 6.770.769-	

Uitzettingen korter dan 1 jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van 1 jaar of minder bestaan uit:

VLOTTENDE ACTIVA	Saldo 1-1-2017		Saldo 31-12-2017
<u>Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar</u>			
Vorderingen op openbare lichamen	€ 1.986.163		€ 326.719
Overige vorderingen	€ 943.134		€ 764.295
Overige uitzettingen	€ 6.653.317		€ 5.959.511
	€ 9.582.614		€ 7.050.524

De specificatie hiervan is als volgt:

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	Saldo 1-1-2017	Saldo 31-12-2017
<u>Vorderingen op openbare lichamen</u>		
Overheidsdebiteuren	€ 1.986.163	€ 326.719
	€ 1.986.163	€ 326.719
<u>Overige vorderingen</u>		
Debiteuren algemeen	€ 226.383	€ 318.775
Debiteuren belastingen	€ 189.377	€ 207.253
Debiteuren Sociale dienst	€ 397.158	€ 86.747
Debiteuren en overige vorderingen Woningbedrijf	€ 130.217	€ 151.520
	€ 943.134	€ 764.295
<u>Overige uitzettingen</u>		
Rekening courant WerkSaam	€ -	€ 168.252
Uitzetting in 's Rijks schatkist	€ 6.653.317	€ 5.791.258
	€ 6.653.317	€ 5.959.511

De post overheidsdebiteuren bestaat uit:

openstaand per 31-12-2017	bedrag
Ministerie van sociale zaken vangnetregeling	€ 316.138
Overige vorderingen	€ 10.581
	€ 326.719

De post debiteuren algemeen bestaat uit diverse vorderingen. De gemeente hanteert een betaaltermijn van 30 dagen. Indien de vordering niet binnen de betaaltermijn ontvangen is start het invorderingstraject. Wanneer de verwachting is dat een vordering oninbaar is, verklaren we deze post dubieus met het oog op het voorzichtigheidsprincipe. Het openstaande bedrag per 31-12-2017 is € 449.928. Hiervan is € 131.153 dubieus verklaard. Dit zijn diverse dwangsommen en een bouwbedrijf die failliet is gegaan. Voor de overige openstaande debiteuren geldt dat ze in 2017 betaald hebben, een betalingsregeling hebben getroffen of in het invorderingstraject zitten.

Het openstaande bedrag van de belastingdebiteuren is als volgt te specificeren:

openstaand per 31-12-2017	bedrag
nog naar deurwaarder versturen	€ -
oninbaar/dubieus/WSNP	€ 25.000
bij de deurwaarder	€ 88.912
nog niet vervallen per 31-12-2017	€ 93.341
	€ 207.253

Debiteuren sociale dienst openstaand saldo op 31-12-2017 € 96.248. Hiervan is € 9.501 dubieus verklaard.

Uitzettingen in 's Rijks Schatkist

Gelden boven het drempelbedrag moeten we uitzetten bij het Rijk. Het drempelbedrag is 0,75% van het begrotingstotaal. Per kwartaal berekenen we wat we hebben uitgezet bij het Rijk. Deze berekening ziet er als volgt uit:

Schatkistbankieren		1e kwartaal 2017	2e kwartaal 2017	3e kwartaal 2017	4e kwartaal 2017
Drempelbedrag 2017	€ 385.166				
Buiten schatkist gehouden		€ 253.603	€ 229.268	€ 226.232	€ 210.353
Ruimte onder drempelbedrag		€ 131.563	€ 155.899	€ 158.934	€ 174.813
Overschrijding van het drempelbedrag					

Liquide middelen

VLOTTENDE ACTIVA	Saldo 1-1-2017		Saldo 31-12-2017
<u>Liquide middelen</u>			
Kassaldo	€ 5.389		€ 2.015
Banksaldo	€ 742.473		€ 283.122
	€ 747.862		€ 285.137

Overlopende activa

VLOTTENDE ACTIVA	Saldo 1-1-2017		Saldo 31-12-2017
<u>Overlopende activa</u>			
Nog te ontvangen bedragen	€ 820.141		€ 4.329.141
Overige overlopende activa	€ 733.560		€ 798.593
	€ 1.553.701		€ 5.127.734

Deze bedragen zijn als volgt te specificeren:

Overlopende activa	Saldo 1-1-2017	Saldo 31-12-2017
<u>Nog te ontvangen bedragen</u>		
HVC	€ 29.800	€ 130.791
BTW en BCF incl.suppletie	€ 104.486	€ 2.249.733
Min. van Soc. Zaken/prognose vangnetuitkering	€ 329.615	€ 255.274
Resultaat de Som 2015	€ 26.476	€ -
GKNH dividend 2016	€ -	€ 58.000
Verwachte eindafrekening Werksaam	€ -	€ 153.074
Vennootschapsbelasting 2016 en 2017 woningbedrijf	€ -	€ 1.167.032
overige nog te ontvangen bedragen (ontv. In 2017)	€ 329.764	€ 257.138
Apparaatskosten	€ -	€ 58.099
	€ 820.141	€ 4.329.141
<u>Overige overlopende activa</u>		
voortbetaalde kosten	€ 680.953	€ 749.687
buitenrekening	€ 9.090	€ 5.227
soza voorschotten	€ 17.552	€ 37.692
secretarieleges / pin betalingen	€ 2.390	€ 1.880
overige tussenrekening soza		€ 3.736
afdracht Iza	€ 20.805	€ -
tussenrekening	€ 52	€ 371
neutrale posten	€ 2.716	€ -
	€ 733.560	€ 798.593

Toelichting opgenomen bedragen:

HVC

Het nog te ontvangen bedrag van de HVC bestaat per 31-12-2017 uit nog te ontvangen kwijtschelding over 2016 en 2017.

GKNH

De gemeente koggenland had tot voor kort 147 aandelen in de NV. De aandeelhouders in deze NV hebben medio juni 2017 besloten de NV te liquideren. Het bedrag aan dividend ontvangen we naar verwachting in 2018.

BCF

Het BTW compensatiefonds (hierna BCF) is een fonds waardoor Gemeenten de betaalde btw over de wettelijke overheidstaken terug kan vorderen. Hiervoor wordt éénmaal per jaar BCF aangifte voor gedaan. Dit is het bedrag wat op de balans staat ad € 2,25 miljoen.

VPB

Met de vijf gemeentelijke woningbedrijven opteren wij voor "normaal vermogensbeheer". Vanwege dit standpunt is een vordering opgenomen ter hoogte van het betaalde bedrag.

Vooruitbetaalde kosten

Vooruitbetaalde kosten zijn facturen geboekt met factuurdatum 2017, waarvan de kosten betrekking hebben op 2018.

8.1.2 Passiva

Vaste passiva

De vaste passiva bestaan uit het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden met een looptijd korter dan 1 jaar.

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Saldo 1-1-2017	Toevoeging	Onttrekking	Bestemmings resultaat 2016	dekking kapitaallasten	Saldo 31-12-2017
Eigen vermogen						
Algemene reserve	€ 31.912.953	€ 5.742.378	€ 1.388.351	€ 1.202.050	€ 145.683	€ 37.323.346
Overige bestemmingsreserves	€ 13.357.534	€ 2.819.501	€ 8.610.991	€ -	€ -	€ 7.566.043
Resultaat algemene dienst na bestemming	€ 1.170.900					€ 1.275.838
Resultaat woningbedrijf na bestemming	€ 46.312					€ 981.526
	€ 46.487.698					€ 47.146.754

In 2017 is de nieuwe notitie reserves en voorzieningen in werking getreden. Daarbij is het volgende beleid aangehouden:

Om de drie jaar moet worden gekeken of het nut en de noodzaak nog bestaat voor voortzetting van de reserve of voorziening of dat de bestemming moet veranderen. Tussentijds is dit ook mogelijk door wijzigingen die plaatsvinden in de Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), op aangeven van de accountant of door veranderde inzichten van de raad.

Aard en reden van de reserves

Algemene reserve: financiële buffer voor het opvangen van niet structurele risico's, waarvoor geen reserve of voorziening gevormd is (onderdeel weerstandsvermogen). De reserves van het woningbedrijf en grondbedrijf vallen ook onder de algemene reserves.

Nieuw ingestelde reserves:

Geen.

Lopende reserves:Reserve bovenwijkse voorzieningen:

Financiering van projecten teneinde de leefbaarheid in de dorpen van de gemeente te behouden en vergroten

Reserve ruimtelijke ontwikkelingen:

Een bijdrage leveren aan de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente.

Reserve deelfonds sociaal domein:

Gedurende 3 jaar monitoring van de effecten van de transities Wmo, jeugd en participatie t.b.v. verantwoording naar het rijk om de financiële effecten per gemeente in beeld te krijgen.

Reserve stads- en dorpsvernieuwing:

Financiële buffer voor de verlening van subsidie en bijdragen, overeenkomstig de verordening, voor het instandhouden van beeldbepalende panden in de gemeente.

Vereveningsfonds OZB:

Financiële buffer voor het opvangen van de vermindering van de inkomsten uit de heffing van onroerende zaakbelastingen na de gemeentelijke herindeling. Deze reserve loopt tot en met boekjaar 2017.

Reserve afbouw dividend NUON:

Financiële buffer voor de afbouw van de vermindering van dividend NUON als gevolg van de verkoop aandelen NUON, Deze reserve loopt tot en met boekjaar 2017.

Reserve bevordering vitaal platteland:

Voor de vitaliteitsimpuls van de kleine kernen voor het versterken van de samenleving in alle facetten ingesteld via de resultaatbestemming jaarrekening 2015.

Opgeheven reserves:Reserve nieuwe investeringen:

Was een bestemmingsreserve met als doel het bekostigen van incidentele investeringen met maatschappelijk nut, overeenkomstig het meerjarenperspectief, onvoorzienbaar onderhoud. en (aflopend) dekking kapitaallasten investeringen met economisch nut. Deze reserve is opgeheven en overgebracht ten gunste van de algemene reserve.

Reserve WMO:

Was een bestemmingsreserve met als doel Financiële buffer voor het opvangen van de verplichtingen en tegenvallers binnen de uitvoering van de WMO. Deze reserve is opgeheven ten gunste van de reserve deelfonds sociaal domein.

Reserve Leefbaarheidsfonds:

Was een bestemmingsreserve met als doel het ondersteunen van initiatieven van bewoners, verenigingen of instanties ter bevordering van de directe, fysieke leefomgeving. Deze reserve is opgeheven en overgebracht ten gunst van de algemene reserve.

Reserve begrotingsregulatie:

Was een bestemmingsreserve het als doel het opvangen van begrotingstekorten. Deze reserve is opgeheven ten gunste van de algemene reserve.

Het verloopoverzicht van de reserves ziet er als volgt uit:

Eigen vermogen	Saldo 1-1-2017	Toevoeging	Onttrekking	Bestemmings resultaat 2016	dekking kapitaallasten	Saldo 31-12-2017
<u>Algemene reserve</u>						
Algemene reserve (algemene dienst)	€ 15.478.483	€ 5.742.378	€ 1.129.257	€ 1.133.040	€ 145.683	€ 21.078.961
Algemene reserve woningbedrijf	€ 13.175.570	€ -	€ -	€ 31.150	€ -	€ 13.206.720
Algemene reserve grondbedrijf	€ 3.258.899	€ -	€ 259.094	€ 37.860	€ -	€ 3.037.665
	€ 31.912.953	€ 5.742.378	€ 1.388.351	€ 1.202.050	€ 145.683	€ 37.323.346
<u>Overige bestemmingsreserves</u>						
Reserve bevordering vitaal platteland	€ 1.000.000	€ -	€ 33.429	€ -	€ -	€ 966.571
<i>lopend:</i>						
Reserve bovenwijkse voorzieningen	€ 1.207.950	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.207.950
Reserve ruimtelijke ontwikkelingen	€ 1.319.274	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.319.274
Reserve deelfonds sociaal domein	€ 1.926.304	€ 2.819.501	€ 855.527	€ -	€ -	€ 3.890.277
Reserve nieuwe investeringen	€ 3.665.484	€ -	€ 3.665.484	€ -	€ -	€ 0-
Reserve WMO	€ 1.908.843	€ -	€ 1.908.843	€ -	€ -	0
Reserve stads- en dorpsvernieuwing	€ 181.970	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 181.970
Vereveningsfonds OZB (loopt af in 2018)	€ 165.170	€ -	€ 165.170	€ -	€ -	0
Leefbaarheidsfonds	€ 36.579	€ -	€ 36.579	€ -	€ -	(0)
Reserve afbouw dividend NUON	€ 50.000	€ -	€ 50.000	€ -	€ -	-
Reserve begrotingsregulatie	€ 1.895.959	€ -	€ 1.895.959	€ -	€ -	0
	€ 13.357.534	€ 2.819.501	€ 8.610.991	€ -	€ -	€ 7.566.043

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen wordt in de onderstaande overzichten weergegeven:

	Saldo 1-1-2017	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2017
Voorzieningen					
Onderhoudsvoorzieningen	€ 15.389.956	€ 1.884.362	€ 141.856	€ 1.459.705	€ 15.672.758
Door derden beklemde middelen met een bestedingsverplichting	€ 61.172			€ 725	€ 60.447
	€ 15.451.129	€ 1.884.362	€ 141.856	€ 1.460.430	€ 15.733.206

Aard en reden van de voorzieningen

Nieuwe voorzieningen

Algemene Pensioenwet Politieke ambtsdragers (APPA) pensioenverplichting voormalig personeel:

In verband met het nog te vormen appa fonds wordt € 30.500 toegevoegd aan de pensioenverplichting voor het voormalig personeel.

Grondexploitaties

Dit betreft het verlies van de locatie Langereis. De 251.000 is gevoed vanuit de reserve grondexploitaties.

Provinciale gelden Dorpsstraat 65-67 Obdam

Ter reservering van ontvangen gelden van provinciale subsidie ten behoeve van Dorpsstraat 65-67 Obdam

Lopende voorzieningen:

Onderhoud begraafplaatsen:

Egalisatie van kosten van onderhoud in exploitatie van de begraafplaatsen

Woningbedrijf:

Financiële buffer ter voorziening in de kosten van (glas)schade & servicekosten van woningen van het woningbedrijf.

Onderhoud openbare verlichting:

Egalisatie van de kosten van onderhoud aan de openbare verlichting

Riolering:

Ingesteld n.a.v. de notitie BBV. Het saldo van de baten en lasten riolering wordt hierin gestort.

Onderhoud gemeentelijke gebouwen

Egalisatie en financiële buffer voor de kosten van (groot) onderhoud van de gemeentelijke gebouwen.

Voorziening APPA gewezen wethouder

Gewezen wethouder: geormerkt geld nog te betalen pensioenverplichting politieke ambtsdragers.

Appa pensioenverplichtingen:

Reservering Pensioenopbouw wethouders in eigen beheer.

Voorziening onderhoud wegen:

Egalisatie en financiële buffer voor de kosten van onderhoud wegen.

Opgeheven voorzieningen:

Bodemzorg Oosteinde Berkhout:

Reservering van de ontvangen provinciale subsidie voor de bodemzorg, waarop nog een bestedingsverplichting aanwezig was. De voorziening is ten gunste van de algemene reserve gebracht.

Meer informatie over de reserves en voorzieningen vindt u terug in de notitie reserves en voorzieningen 2017.

Voorzieningen	Saldo 1-1-2017	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2017
<u>Onderhoudsvoorzieningen</u>					
Voorziening APPA gewezen wethouder	€ 140.565	€ -	€ -	€ 10.841	€ 129.724
Voorziening APPA pensioenverplichtingen	€ -	€ 163.304	€ -	€ -	€ 163.304
Voorziening APPA voormalig personeel	€ -	€ 30.500	€ -	€ -	€ 30.500
Voorziening onderhoud wegen	€ 639.338	€ 853.373		€ 958.608	€ 534.102
Voorziening provinciale gelden Dorpsstraat	€ -	€ 166.709	€ -	€ -	€ 166.709
Voorziening grondexploitaties	€ -	€ 251.000	€ -	€ -	€ 251.000
<i>Lopend:</i>					
Fonds onderhoud huurwoningen					
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	€ 2.780.076	€ 279.314		€ 364.651	€ 2.694.739
Onderhoud begraafplaatsen	€ 226.739	€ -		€ -	€ 226.739
Bodemzorg Oosteinde Berkhout	€ 141.855	€ -	€ 141.856	€ -	€ 0-
Woningbedrijf	€ 63.161	€ 15.162		€ -	€ 78.323
Onderhoud openbare verlichting	€ 787.251	€ 125.000		€ 107.371	€ 804.880
Riolering	€ 10.610.973	€ -		€ 18.234	€ 10.592.739
	€ 15.389.956	€ 1.884.362	€ 141.856	€ 1.459.705	€ 15.672.758
<u>Door derden beklemde middelen met een bestedingsverplichting</u>					
Wijksteunpunt Spierdijk	€ 61.172	€ -		€ 725	€ 60.447
	€ 61.172	€ -	€ -	€ 725	€ 60.447
	€ 15.451.129	€ 1.884.362	€ 141.856	€ 1.460.430	€ 15.733.206

Vaste schulden met een looptijd langer dan 1 jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen schulden is als volgt:

	Saldo 1-1-2017	Vermeerdering	Aflossing	Saldo 31-12-2017
<u>Netto vlottende schuld looptijd > 1 jaar</u>				
Onderhandse geldleningen van:				
Binnenlandse banken	€ 10.313.815	€ -	€ 2.025.815	€ 8.288.000
Waarborgsommen	€ 248.513	€ 66.313	€ 5.000	€ 309.825
	€ 10.562.327	€ 66.313	€ 2.030.815	€ 8.597.825

waarborgsommen

De vermeerdering van de waarborgsommen bestaat uit de waarborgsom van Meerzicht Invest.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva vallen de netto vlottende schulden korter dan 1 jaar, de liquide middelen en de overlopende passiva.

	Saldo 1-1-2017		Saldo 31-12-2017
<u>Netto vlottende schuld looptijd < 1 jaar</u>			
Kasgeldleningen	€ -		€ -
Banksaldi	€ 488.435		€ 171.794
Overige schulden	€ 1.684.663		€ 1.155.094
	€ 2.173.098		€ 1.326.888

Netto vlottende schuld looptijd < 1 jaar	saldo 1-1-2017		Saldo 31-12-2017
Overige schulden			
Crediteuren	€ 1.528.603		€ 1.043.853
Crediteuren woningbedrijf	€ 132.220		€ 84.779
Vooruitontvangen BWS subsidie / huren	€ 23.841		€ 26.463
	€ 1.684.663		€ 1.155.094

Overlopende passiva	Saldo 1-1-2017		Saldo 31-12-2017
nog te betalen bedragen	€ 4.151.875		€ 3.163.720
nog te betalen afgesloten complexen	€ 7.441		€ 7.441
nog te betalen kwakelweg	€ 17.064		€ 184.063
netto uitbetaald salaris	€ 17.583		€ 3.704
btw/bcf onderzoek	€ -		€ 177.592
personeel afdracht belastingen	€ 386.658		€ 468.643
salaristussenrekening	€ 3.245		€ -
soza diverse ontvangsten	€ -		€ 793
soza betalingen onderweg	€ 25.493		€ 28.536
rente transitoria	€ 56.511		€ 68.469
voortuitontvangen bedragen	€ 48.869		€ 3.763
overige betaalde bedragen	€ 19.294		€ -
<u>Overige specifieke uitkeringen:</u>			
-provincie Noord Holland	€ 511-		€ 11.518
-voorschot Min.Vrom inzake Distriport	€ 200.000		€ 200.000
-subsidie Ministerie	€ 111.641		€ 195.894
	€ 5.045.162		€ 4.514.134

Onder overlopende passiva vallen de nog te betalen bedragen:

- De grootste post bij het onderdeel nog te betalen bedragen zijn de betalingen van de onderdelen jeugdzorg en WMO. We moeten we ruim 2 miljoen betalen aan de verschillende zorgaanbieders. Hiervoor ontvangen we in 2018 een rekening.
- Er is een bedrag van € 560.000 opgenomen voor de te bedragen aan Werksaam voor de BUIG en de compensabele btw.
- We zijn in overleg met een softwareleverancier over een tariefsverhoging sinds 2015, welke wij niet hebben geaccepteerd. Daarom hebben wij ook voor 2017 een verplichting van € 75.000 opgenomen als nog te betalen.
- Het bedrag € 177.592 van de teruggave BTW en BCF suppleties van de jaren 2011 tot en met 2015 zijn op de tussenrekening gereserveerd, totdat de suppleties definitief worden vastgesteld door de belastingdienst.
- De overige posten bestaan uit verplichtingen van uitgevoerde werkzaamheden waarvan de factuur nog niet in 2017 is ontvangen.

Het verloop van de specifieke uitkeringen is als volgt:

Verloop specifieke uitkeringen	Saldo 1-1-2017	Toevoeging	besteed in 2017	Saldo 31-12-2017
Subsidie Ministerie verhoogde asiel instroor	€ 111.641	€ 137.337	€ 53.084	€ 195.894
Ministerie VROM inzake Distriport	€ 200.000	€ -	€ -	€ 200.000
Provincie N-H / herinr. Obdam	€ 24.420	€ 39.865	€ -	€ 15.444
Provincie N-H / Poststraat	€ 24.915	€ -	€ 30.039	€ 5.124
Provincie veiligheidsinrichtingen T. vd Meerstr	€ 8.630	€ -	€ 7.433	€ 1.197
Provincie N-H/ uitritconstructie	€ 9.636	€ 9.636	€ -	0
Totaal:	€ 311.130	€ 186.838	€ 90.556	€ 407.411

Verder zijn er nog posten die niet uit de balans blijken:

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente heeft aan diverse instellingen, maatschappelijke objecten en hypotheekverstrekkers garantstellingen afgegeven, deze worden buiten de balanstellingen gehouden.

Gewaarborgde geldleningen	saldo 1-1-2017	Toename	Aflossing	Saldo 31-12-2017	gewaarborgd door gemeente
Instellingen / verenigingen	€ 182.031		€ 23.141	€ 158.890	€ 158.890
HVO ambtenaren	€ 501.612		€ 44.388	€ 457.224	€ 457.224
Garantstelling hypotheek eigen woning	€ 3.241.983		€ 1.094.997	€ 2.146.986	€ 1.092.934
Waarborg sociale woningbouw	€ 24.383.827		€ 2.591.164	€ 21.792.663	€ 11.021.663
	€ 28.309.453		€ 3.753.689	€ 24.555.764	€ 12.730.712

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

In 2011 is ingestemd met de betalingsregeling gemeentelijke bijdrage voor de N23 (West Frisia weg). In 2013 hebben wij besloten om een eerste termijn van 80% uit te betalen en ultimo 2018 de slottermijn van 20%. De verplichting zal door de indexering eind 2018 uitkomen op een bedrag van ca. € 500.000.

Langlopende financiële verplichtingen

De gemeente heeft zich voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijkende verplichtingen. De grootste verplichtingen zijn contracten met betrekking tot de Wmo en jeugd.

8.2 Grondslagen van de waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt volgens de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. In dit hoofdstuk gaan we in op de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is de zelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van schok effecten wordt wel een verplichting gevormd.

Balans

De balans geeft een getrouw beeld van de omvang en samenstelling van het vermogen op de balansdatum en geeft daarmee inzicht in de bezittingen, de schulden en het eigen vermogen van de gemeente. Uiteraard is het eindsaldo van de balans 2016 het startpunt voor de balans 2017.

Vaste activa

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen:

- investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en
- investeringen met een (beperkt) economisch nut.

Investerings die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling kunnen onder bepaalde voorwaarden in 4 jaar worden afgeschreven.

De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan op 1 januari van het jaar volgende op die van ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht (verordening ex artikel 212).

Materiële vaste activa met economisch nut.

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. De investeringen worden volgens de zogenaamde netto-methode verantwoord.

Slijtende investeringen worden vanaf 1 januari van het jaar volgende op het jaar van ingebruikneming lineair afgeschreven gedurende een periode die is vastgesteld in de verordening ex artikel 212, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. De materiële vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, worden lineair afgeschreven. Uitzondering hierop zijn de afschrijvingen bij de rioleringen, hierop wordt deels annuïtair afgeschreven, de reden hiervan is dat de kapitaallasten dan gelijk zijn aan de verrijninguitkering via het gemeentefonds.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

- 40 jaar voor nieuwbouw woonruimten en bedrijfsgebouwen;
- 25 jaar voor drukrioleringen;
- 25 jaar voor renovatie, restauratie woonruimten en bedrijfsgebouwen;
- 15 jaar voor technische installaties in bedrijfsgebouwen en rioolgemalen;
- 10 jaar voor veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen; telefooninstallaties; kantoormeubilair; aanleg tijdelijke terreinwerken; nieuwbouw tijdelijke woonruimten en bedrijfsgebouwen; groot onderhoud woonruimten en bedrijfsgebouwen;
- 8 jaar voor tractoren en bedrijfswagens buitendienst
- 5 jaar voor zware transportmiddelen; aanhangwagens; schuiten; personenauto's; lichte motorvoertuigen;
- 5 jaar droogpakken brandweer
- 4 jaar automatiseringsapparatuur
- activa met een verkrijgingprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen.

Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd, er wordt echter niet op afgeschreven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.

In overeenstemming met de nota van toelichting BBV zullen infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken, bij voorkeur zo snel mogelijk worden afgeschreven waar bij de afschrijvingsperiode niet langer zal zijn dan maximaal de economische levensduur van het actief. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd (en dus ook afgeschreven). Voor zover mogelijk zal in voorkomende gevallen op dergelijke activa extra (resultaatafhankelijk) worden afgeschreven.

Aankoop en vervaardiging van activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden onder de aftrek van bijdragen van derden ten laste van de exploitatie gebracht. Indien hiervan bij raadsbesluit wordt afgeweken, wordt het actief lineair afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of een kortere door de raad aan te geven tijdsduur.

De boekwaarden moeten dus nadrukkelijk als nog te dekken investeringsrestanten worden gezien.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g worden opgenomen tegen nominale waarde. Indien nodig is vanuit een voorziening voor verwachte oninbaarheid een afboeking in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs, dan zal af- waardering plaatsvinden.

Bijdragen aan activa van derden kunnen (in overeenstemming met artikel 61 BBV) worden geactiveerd, maar zullen zoveel als mogelijk ineens worden gedekt ten laste van de reservepositie. Indien de bijdragen worden geactiveerd zullen deze worden gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met

afschrijvingen. De verleende bijdragen zullen dan worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Vlottende activa

Voorraden

De nog niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, dan wel lagere marktwaarde. De rente die wordt bijgeschreven op de boekwaarde van deze voorraden is gelijk aan de rente toegerekend aan de reserves.

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien er sprake is van grote projecten welke zijn onderverdeeld in duidelijk herkenbare delen en pas op het moment dat alle verkopen hebben plaatsgevonden en de nog te maken kosten betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste Passiva

Conform artikel 41 van het BBV wordt onder de vaste passiva verstaan het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer. Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het resultaat na bestemming volgend uit de jaarrekening.

Reserves

De raad heeft een nieuwe Notitie Reserves & Voorzieningen vastgesteld in 2017, deze notitie volgt het BBV wat betreft het onderscheid in algemene reserves, bestemmingsreserves en overige bestemmingsreserves. Ook het begrip voorzieningen wordt hierin nader toegelicht.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Aan de voorzieningen wordt geen rente toegerekend, alleen aan de "voorziening onderhoud begraafplaatsen", welke tegen contante waarde is opgenomen kan rente worden toegerekend.

De voorzieningen gevormd door middelen van derden met een specifiek bestedingsdoel mogen niet langer als voorziening worden gezien, maar moeten in de balans worden opgenomen onder de overlopende passiva.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva wordt verstaan de netto-vlottende schuld met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en de overlopende passiva. De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de telling van de balans het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Indien nodig is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Niet uit de balans blijvende (financiële) verplichtingen

In de toelichting op de balans wordt een zo getrouw mogelijk beeld geschetst van verplichtingen die de gemeente is aangegaan maar die niet uit de balans blijken.

Grondslagen resultaat

Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves geschieden op basis van raadsbesluiten, het jaarresultaat wordt na vaststelling van de rekening verdeeld conform het door de raad genomen besluit.

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2A / 13</i>	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicatornummer: G2A / 14</i>					
		1	061598 Gemeente Koggenland	€ 0					
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2017 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02</i>	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04</i>	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05</i>	Besteding (jaar T) Bob <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07</i>	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 <i>Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08</i>	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09</i>				
			€ 0	€ 0	Nee				
SZW	G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2016 Besluit bijstandverlening	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 01</i>	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02</i>	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03</i>	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04</i>	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05</i>	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06</i>	
			1	061598 Gemeente Koggenland	€ 2.946	€ 9.768	€ 0	€ 21.273	€ 8.306
				Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07</i>	Besteding (jaar T-1) Bob inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08</i>	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09</i>	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10</i>		
			1	061598 Gemeente Koggenland	€ 0	€ 0	€ 0		

10. Verklaring van de Accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van de gemeente Koggenland

A Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van de gemeente Koggenland gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van de gemeente Koggenland op 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2017;
- 2 het overzicht van baten en lasten over 2017; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de Sisa-verantwoordingsinformatie.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (Wnt) 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- de programma's en de relevante paragrafen;
- diverse bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is, zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d gemeentewet, en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

C Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het college de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitvoeren van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Bado, de Regeling Controleprotocol Wnt 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaet zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de controle. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de onderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de gemeenteraad dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de gemeenteraad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de gemeenteraad hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Haarlem, 11 juni 2018
Reg.nr.: 103020/215/396/1348
Ipa-Acon Assurance B.V.

Was getekend: mr. drs. J.C. Olij RA